

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoPr/8/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314222821
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2314222821.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. Q. XX, proti odporcovi: ANACO s.r.o, so sídlom Miletičova 1, Bratislava, IČO: 35 691 816, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo dňa 15. októbra 2014, č. k. 8Cpr/3/2014-29, tatko

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa mení tak, že nariaďuje predbežné opatrenie nasledovného znenia:

Odporca je povinný zdržať sa uplatňovania dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom.

Zamestnávateľ navrhovateľky MULLER personal agency s.r.o., Narcisova 1944/16, Šaľa, IČO: 47 026 308 je povinný zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky podľa dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala určenia odporcovi povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom do právoplatného skončenia konania vo veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a zároveň určenia zamestnávateľovi navrhovateľky MULLER personal agency s.r.o., Narcisova 1944/16, Šaľa, IČO: 47 026 308 povinnosti zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky podľa dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že navrhovateľka sa návrhom podaným na súd prvého stupňa sa dňa 19.09.2014 domáhala určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi ňou a odporcom je neplatná a tiež určenia odporcovi povinnosti nahradiť jej trovy konania. Zároveň navrhla, aby súd nariadil aj predbežné opatrenie, ktorým by zakázal odporcovi zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a takisto určenia povinnosti zamestnávateľovi navrhovateľky zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy podľa dohody o zrážkach zo mzdy. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila tým, že odporca vyzval jej zamestnávateľa, aby vykonával zrážky zo mzdy a tieto aj vykonáva a to na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa. Celú spotrebiteľskú zmluvu - zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 9240800004 považuje za problematickú a z eurokonformného hľadiska za najmenej z časti neudržateľnú, sú v nej okrem inej neprijateľnej podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 O.z. a inými ustanoveniami zákona (neprijateľná rozhodcovská doložka, sankčné poplatky, revolving, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod.). Dokonca inštitút dohody o zrážkach zo mzdy považuje za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou a preto je neplatný. Tvrdí, že v čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Keďže podľa nej dohoda nie je v súlade s právom Európskej únie domáha sa v konaní, aby súd určil, že táto dohoda je neplatná. Obava, že odporca naplní zásah do jej majetku bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení a bez toho, aby bol známy výklad unijného práva sa podľa navrhovateľky naplnila, nakoľko zamestnávateľ už vykonáva zrážky z jej mzdy. Je principiálne neprípustné, aby sa

použil tento problémový zabezpečovací inštitút, teda dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je v rozpore s unijným právom. Právne súd prvého stupňa vec posúdil podľa § 102 ods. 1, § 75 ods. 2,4,6,8,9 O.s.p.. Skonštatoval, že účelom a zmyslom využívania inštitútu predbežného oparenia je poskytnutie dočasnej právnej ochrany práv účastníka právneho vzťahu súdnym rozhodnutím. Dočasná právna ochrana je poskytovaná z dôvodu potreby dočasnej právnej úpravy pomerov účastníkov právneho vzťahu alebo z dôvodu ohrozenia uskutočniteľnosti neskoršieho výkonu súdneho rozhodnutia. Navrhovateľ predbežného opatrenia musí mať právny záujem na predbežnom opatrení t.j. musí osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov, pričom danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením predbežného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Ďalej súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 76 ods. 1 písm. f) a § 76 ods.2 O.s.p. Navrhovateľka vo svojom návrhu dostatočne nepreukázala skutočnosť a podmienky, ktorými by osvedčila potrebnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov medzi účastníkmi formou nariadenia predbežného opatrenia ani obavu z prípadného súdneho výkonu rozhodnutia. Účastníci konania uzavreli samostatnú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá má 4 články je navrhovateľkou podpísaná, teda musela o nej vedieť a zamestnávateľ navrhovateľky na jej základe vykonáva zrážky zo mzdy. Uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy (§ 551 O.z.). Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevyplýva, že by sa zrážky zo mzdy realizovali spôsobom ktorým by bol v zjavnom rozpore s právnymi predpismi. Taktiež má súd za to, že navrhovateľka neosvedčila aká hrozba tu je tým, že sa jej zrážky na základe uzatvorenej dohody vykonávajú. S poukazom na to, že navrhovateľka sa v návrhu odvoláva na neprijateľné podmienky v zmluvách uzavretých medzi dodávateľom a spotrebiteľom podľa Smernice č. 96/2013 EHS má súd za to, že uvedená smernica sa týka rozhodovania vo veci samej a nie rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ohľadne ktorého sú stanovené v O.s.p. osobné predpoklady, ktoré v danej veci navrhovateľka nespĺnila, preto súd jej návrh zamietol.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa v zákonom určenej lehote podala odvolanie navrhovateľka. Uviedla, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy upravený stroho v § 551 O.z. je podľa slovenského práva typický tým, že bez súdu sa aktivujú zrážky zo mzdy obyčajným zaslaním oznámenia zamestnávateľovi a spotrebiteľ nemá priamo možnosť tento proces zastaviť. Problém nastáva vtedy, ak sa vykonávajú zrážky zo mzdy na plnenia z neprijateľných podmienok a tak spotrebiteľ ako aj zamestnávateľ tieto zrážky podľa platnej právnej úpravy priamo zastaviť nemôžu. Zásah do majetku spotrebiteľa sa tak vykonáva bez sudcu a to aj na plnenia z neprijateľných podmienok. Jediným efektívnym prostriedkom ochrany tu je predbežné opatrenie, kým sa v spore vo veci samej podľa tretej časti nerozhodne o rozsahu neplatnosti zmluvy. Ak tento prostriedok ochrany súd zamietne spotrebiteľ je de facto vystavený postihovaniu majetku bez predchádzajúceho posúdenia zmluvných podmienok nezávislým súdom, či iným tribunálom majúcim prvky nezávislosti. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy sa zneužíva na postihovanie dôležitého majetku spotrebiteľa bez toho, aby spotrebiteľ mal možnosť namietat' nesúhlas potom, ako je informovaný, že sa vykonávajú zrážky. O takúto ochranu ide aj v prípade, ak sa má do vyriešenia otázky skutočnej výšky dlhu zabrániť ďalšiemu narastaniu bezdôvodného obohatenia, ktoré narastá, nakoľko úverová zmluva obsahu neprijateľné zmluvné podmienky. Poukázal na aktuálne rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/259/2012 zo dňa 21.08.2013, ktorý rozhodoval o dohode o zrážkach zo mzdy v úverovej zmluve. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a návrhu na vydanie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po zistení, že bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania odvolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., v medziach daných rozsahom a dôvodmi podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa nie je vecne správne.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 8Cpr/3/204 je určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom a zároveň nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd určil odporcovi povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a zamestnávateľovi navrhovateľky MULLER personal agency s.r.o., Šaľa povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky podľa dohody o zrážkach zo mzdy.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým návrh na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie súd zásadne nariadi na návrh. Podľa ods. 2 návrh má okrem náležitosti podľa § 79 ods. 1 O.s.p. obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

V zmysle § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúču účastníkov, pričom o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov (ods. 8 cit. ust.).

Podľa § 76 ods. 1 písm. e) O.s.p. súd môže predbežným opatrením nariadiť účastníkovi, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. súd môže predbežným opatrením nariadiť účastníkovi, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal, alebo niečo znášal.

Jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občianskom súdnom konaní je inštitút predbežného opatrenia. Predbežné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Navrhovateľ predbežného opatrenia musí mať právny záujem na predbežnom opatrení, t.j. musí osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením predbežného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Pod potrebou dočasnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia a to buď potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo existencia reálnej obavy, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že predbežným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný, nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov, ani že v dôsledku predbežného opatrenia vznikne nepríjemná ujma účastníkovi, teda že ujma povinného nesmie byť nepríjemná výhoda, ktorú nariadením predbežného opatrenia získa druhá strana. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda musia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Predbežné rozhodnutie musí mať vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom konania vo veci samej. Existencia právneho pomeru medzi účastníkmi alebo nároku prípadne ich osvedčenie, samé osebe ešte netvoria zákonný dôvod pre vydanie predbežného opatrenia. Až ich ohrozenie dovoľuje súdu predbežné opatrenie nariadiť. Toto ohrozenie bezprostredne hroziacou ujmovou musí byť konkrétne a navyše oprávneným účastníkom aspoň osvedčené.

V zmysle § 551 Občianskeho zákonníka o dohode o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia (ods. 1). Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila (ods. 2).

Osobitné ustanovenie o neprípustnosti zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy bolo v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v § 5a zakotvené až s účinnosťou 1.5.2014, z čoho s poukazom na zásadu zákazu retroaktivity právnych noriem vyplýva, že na danú vec je neaplikovateľné.

Navrhovateľka podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia sleduje dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi. Pokiaľ ide o splnenie prvého zo základných predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia a to osvedčenie návrhom uplatňovaného nároku navrhovateľa, tak dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi odporcom a navrhovateľkou za účelom zabezpečenia pohľadávky, (ktorá by mohla vzniknúť zo zmluvy spotrebiteľskej o spotrebiteľskom úvere č. 9240800004, ktorá bola zmluvou typovou, formulárovou, ktorej znenie bolo vopred pripravené) bola súčasťou formulárovej zmluvy, jej znenie bolo vopred pripravené a v spise doložená dohoda nie je dátumovaná, nie je v nej uvedená žiadna výška dlžnej pohľadávky, žiadna výška splátky, je v nej len dopísané meno dlžníka a podpisy veriteľa a dlžníka. Na potvrdenie alebo vyvrátenie skutočnosti, že označená dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná bude nevyhnutné vykonať dokazovanie a celú vec skutkovo i právne vyhodnotiť. Úspešnosť takejto žaloby s poukazom na uvedené nie je v tomto štádiu konania dosiaľ očividne vylúčená. Odvolací súd je preto názoru, že prvý z predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia a to osvedčenie nároku navrhovateľky uplatneného návrhom je daný.

Odvolací súd je tiež názoru, že v danom prípade bola splnená aj druhá zo základných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia a to osvedčenie, že je daná potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi. Pokiaľ bude navrhovateľka v konaní úspešná a súd dospeje k záveru, že boli splnené zákonné podmienky, aby bola dohoda o zrážkach zo mzdy určená za neplatnú na strane odporcu by vzniklo bezdôvodné obohatenie na úkor navrhovateľky. Aby nedochádzalo k navyšovaniu tohto možného bezdôvodného obohatenia odvolací súd považoval za potrebné tomuto zamedziť a to formou nariadenia predbežného opatrenia, ktorým bude nariadené odporcovi zdržať sa uplatňovania predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy u zamestnávateľa navrhovateľky a ktorou bude zároveň zamestnávateľovi navrhovateľky ako tretej osoby v zmysle § 76 ods. 2 O.s.p., od ktorej to možno spravodlivo požadovať nariadené zdržať sa realizácie zrážok zo mzdy navrhovateľky v prospech odporcu. Takéto rozhodnutie je v súlade s konštantnou judikatúrou, ktorá umožňuje súdu uložiť platiteľovi mzdy nevykonávať zrážky zo mzdy podľa dohody o zrážkach zo mzdy, keď dôvodom môže byť nezvyšovanie prípadného preplatku nedôvodne vykonaných zrážok (R-47/1974). Ukončením vykonávania zrážok na základe tohto predbežného opatrenia sa zároveň nevytvorí žiaden nenávratný alebo v budúcnosti nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov a na strane odporcu ako právnickej osoby hromadne poskytujúcej nebankové úvery nemôže ďalším nevykonávaním týchto zrážok vzniknúť ani neprimeraná ujma.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a predbežné opatrenie nariadil tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Uvedené uznesenie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.